

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Філологічний факультет освітніх технологій
Кафедра української філології

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ І ЗАХИСТУ
КУРСОВИХ РОБІТ
З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ**

для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою
Українська мова і література, англійська мова, зарубіжна література

Спеціальність	014 Середня освіта. Українська мова і література
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Форма здобуття освіти	денна

Таранік-Ткачук, К. В., Заскалета, В. П. (Укл.). *Методичні рекомендації з виконання і захисту курсових робіт з методики навчання української мови і літератури для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою Українська мова і література, англійська мова, зарубіжна література спеціальності 014 Середня освіта. Українська мова і література*. Вид. 2-ге, випр. і доп. Вид. центр КНЛУ, 2024. 44 с.

Укладачі:

Таранік-Ткачук К. В. – кандидат педагогічних наук, доцент;

Заскалета В. П. – кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензенти:

Баган М. П. – професор кафедри української філології КНЛУ, доктор філологічних наук, професор;

Заєць В. Г. – доцент кафедри української мови факультету української філології, культури і мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Схвалено на засіданні кафедри української філології 17 червня 2024 р., протокол № 21.

Схвалено на засіданні вченої ради філологічного факультету освітніх технологій 20 червня 2024 р., протокол № 15.

ЗМІСТ

1. Вступ. Мета і завдання курсової роботи.....	3
2. Академічна доброчесність як базова умова захисту курсової роботи.....	7
3. Загальні вимоги до курсових робіт.....	12
4. Етапи виконання курсової роботи	14
5. Технічне оформлення курсової роботи	24
6. Захист курсової роботи та критерії оцінювання.....	27
7. Рекомендована література.....	35
8. Додаток 1. Зразок титульної сторінки.....	37
9. Додаток 2. Зразок змісту.....	38
10. Додаток 3. Зразок резюме	39
11. Додаток 4. Вимоги щодо оформлення покликань та літератури здобувачами вищої освіти в київському національному лінгвістичному університеті (стиль АРА).....	40
12. Додаток 5. Зразок заяви про допуск до захисту	44

1. ВСТУП. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У професійній підготовці майбутнього вчителя української мови і літератури курсова робота демонструє здатність сприймати та аналізувати сучасні досягнення у сфері методичної науки, а також готовність здобувачів вищої освіти до участі в модернізації та реформуванні загальної середньої освіти загалом.

Курсова робота з методики навчання української мови і літератури – це самостійне наукове дослідження, що полягає в розробці актуальної для сучасної методики у сфері лінгвоукраїністики та літературознавства проблеми й передбачає опрацювання наукових джерел, осмислення новацій і перспектив освітянських процесів, а також досягнення таких результатів, які б становили певний науковий інтерес і мали перспективу їхнього використання у навчанні української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Київському національному лінгвістичному університеті (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) курсова робота виконується з дисциплін, передбачених певною освітньою програмою, її навчальним планом, та є завершальним етапом вивчення дисципліни. Виконується на IV курсі. За своїм

змістом курсова робота відбиває теоретичні знання, аналітичні та практичні уміння студентів, носить навчально-дослідницький характер.

Метою курсової роботи є:

- поглиблення знань студентів з актуальних проблем методики навчання української мови і літератури;
- подальший розвиток умінь самостійного критичного опрацювання наукових джерел;
- формування дослідницьких умінь і навичок студентів;
- стимулювання студентів до самостійного наукового пошуку;
- розвиток умінь аналізувати передовий досвід;
- формування умінь самостійного опрацювання навчально-методичних матеріалів та їх практичної реалізації.

Завдання курсової роботи полягають у формуванні у студентів таких *компетентностей*:

інтегральної: здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з української та англійської мов, з української та зарубіжної літератур, із педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти;

загальних:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до прийняття обґрунтованих ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків на основі чинного законодавства, здатність працювати автономно та в команді, мотивуючи людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК 6. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість (підприємницька компетентність).

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та проведення досліджень на належному рівні, дотримуючись принципів академічної доброчесності (дослідницька компетентність).

фахових:

ФК 4. Здатність моделювати зміст навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ФК 5. Здатність формувати в учнів ключові компетентності й уміння, спільні для всіх компетентностей і здійснювати інтегроване навчання; розвивати в них критичне мислення та ціннісні ставлення.

ФК 6. Здатність добирати й використовувати сучасні й ефективні методики, методи, технології та засоби навчання, виховання й розвитку учнів.

ФК 7. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

ФК 8. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності.

ФК 9. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні освітні ресурси й застосовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК 18. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 19. Здатність планувати освітній процес з української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, прогнозувати його результати.

ФК 20. Здатність до організації освітнього процесу з української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, виховання й розвитку учнів, застосування різних видів і форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ФК 21. Здатність здійснювати оцінювання та аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати формування в учнів умінь самооцінювання та взаємооцінювання.

ФК 22. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі та використовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

ФК 23. Здатність обґрунтовувати, планувати та виконувати дослідницький проект, аналізувати й узагальнювати його результати; апробувати їх у формі публікацій і наукових доповідей.

ФК 24. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо).

ФК 25. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності й визначати індивідуальні професійні потреби.

Виконання і захист курсової роботи забезпечують такі *програмні результати навчання*:

ПРН 11. Здатність прогнозувати та визначати цілі й результати освітнього процесу з формування мовної та комунікативної компетентностей учнів на різних етапах навчання, добирати й моделювати його зміст на засадах компетентнісного підходу.

ПРН 21. Здатність застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати відомості, проводити експерименти, аналізувати й інтерпретувати результати, створювати моделі та визначати їхню дієвість.

ПРН 22. Здатність аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов їхнього впровадження та інтегрувати їх у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів.

ПРН 23. Здатність обґрунтовувати, планувати та виконувати дослідницькі проекти з педагогіки, психології, української мови і/або літератури, методики навчання української мови і/або літератури, визначати етапи їхнього виконання, необхідні ресурси та очікувані результати.

ПРН 24. Здатність збирати, критично вивчати, узагальнювати, структурувати, систематизувати інформацію, необхідну для дослідження, аналізувати і підсумовувати його результати.

ПРН 25. Здатність готувати українською та англійською мовами звіт, презентацію, доповідь, тези за результатами наукового дослідження.

ПРН 26. Здатність до автономного навчання, проектування та втілення ефективної стратегії професійного самонавчання, саморозвитку та самовдосконалення з урахуванням індивідуальних фахових потреб із визначенням умов та ресурсів професійного розвитку впродовж життя.

ПРН 27. Здатність критично оцінювати власну професійну й дослідницьку діяльність, здійснювати моніторинг та оцінювати рівень сформованості власних професійно орієнтованих українсько- й англійськомовної комунікативних компетентностей та систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію впродовж життя.

Курсова робота дає змогу виявити здатність студента самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити, вміння збирати, аналізувати та систематизувати літературні джерела; здатність застосовувати отримані знання при розв'язанні практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції, рекомендації з предмета дослідження.

Матеріали курсової роботи можуть бути використані для подальшої дослідницької роботи – до прикладу, написання кваліфікаційної роботи магістра.

Курсова робота має мати ознаки наукового дослідження, відтак особлива увага приділяється глибокому теоретичному вивченню й висвітленню проблеми, що розглядається як загалом, так і окремих її складників.

Ці Методичні рекомендації мають на меті допомогти здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня при написанні курсових робіт з методики навчання української мови і літератури. У них розкрито єдині вимоги до вибору теми, послідовності етапів виконання дослідження, змісту окремих розділів, оформлення роботи, крім того визначено порядок захисту та критерії оцінювання курсових робіт.

2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК БАЗОВА УМОВА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконуючи курсову роботу з методики викладання української мови і літератури, здобувачі зобов'язані дотримуватися принципів **академічної доброчесності** згідно з Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і (магістерський) рівень вищої освіти), затвердженого вченою радою університету 29 вересня 2022 року. Забезпечення академічної доброчесності є однією із засадничих основ інституційної культури КНЛУ, складником його внутрішньої системи забезпечення якості.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і визначених Законом України «Про освіту» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти **передбачає:**

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до Закону України «Про освіту» вияви академічної недоброчесності бувають такі:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових та інших робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** – надання умисно неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є зокрема академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція надати (отримати) кошти, майно, послуги, пільги чи будь-які інші блага матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

- надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання **допомоги чи створення перешкод**, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним / нею необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Плагіатом є:

- дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело;

- використання інформації (факти, ідеї тощо) з джерел без посилання на це джерело;

- перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

- подання як власних робіт (рефератів, контрольних робіт, модульних робіт, курсових робіт, кваліфікаційних робіт тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;

- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди академічного плагіату.

Самоплагіатом є:

- повторне подання здобувачами вищої освіти письмових робіт тощо, які вже подавалися як звітність з інших дисциплін, без дозволу викладача;

- дублікація навчально-наукових робіт, кваліфікаційних робіт, публікацій

- подання/публікація тієї самої роботи (цілком або з несуттєвими змінами) як нової роботи;

- повторний аналіз раніше опублікованих даних без покликання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу;

- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди самоплагіату, яких потрібно уникати.

Фабрикацією є:

- наведення в письмових роботах здобувачів вищої освіти і наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експерименту, розрахунків чи емпіричних досліджень тощо;

- покликання на вигадані джерела інформації або навмисне покликання не на справжнє джерело;

- приписування іншим особами текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували;

- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди фабрикації, яких учасники освітнього процесу не повинні допускати.

Фальсифікацією вважають:

- наведення в письмових роботах здобувачів вищої освіти і в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих з інших джерел;

- наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок;

- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди фальсифікації, яких учасники освітнього процесу не повинні допускати.

Обманом є:

- подання як результатів власної діяльності робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;
- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;
- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових) під час виконання групових контрольних заходів з однаковими варіантами;
- несамостійне виконання завдань у випадках, коли отримання допомоги чи співпраця кількох осіб не передбачена умовами завдання;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;
- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди обману, яких учасники освітнього процесу не повинні допускати.

Необ'єктивним оцінюванням вважають:

- свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- невчасне повідомлення здобувачам вищої освіти інформації про систему оцінювання результатів навчання;
- застосування системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо;
- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші непримистимі різновиди необ'єктивного оцінювання.

Наукові керівники й завідувачі кафедри, на яких здобувачі виконують курсові роботи, контролюють дотримання академічної доброчесності упродовж усього періоду навчання.

Усі курсові роботи **обов'язково** перевіряють на відсутність академічного плагіату за допомогою інформаційної системи "Unicheck" **лише один раз**. Рівень оригінальності курсової роботи, необхідний для її допуску до захисту, має бути **не менше 60 %**.

З метою **уникнення порушень** академічної доброчесності при підготовці студентами курсових робіт власне здобувачі вищої освіти і їхні наукові керівники протягом усього періоду написання цих робіт повинні перевіряти курсові роботи на академічний плагіат за допомогою безкоштовних програм чи інтернет-сервісів.

Спеціальна комісія кафедри на підставі звіту про результати перевірки курсової роботи на оригінальність тексту й перевірки тексту роботи ухвалює остаточне рішення щодо наявності чи відсутності плагіату, готує і подає на затвердження кафедри Довідку про допуск / недопуск здобувача вищої освіти до захисту курсової роботи. Довідка подається не пізніше ніж за три тижні до захисту студентами відповідної академічної групи курсових робіт.

Спеціальна комісія кафедри рекомендує допустити студента до захисту курсової роботи, якщо:

- рівень оригінальності цієї роботи не менший за **60 %**;
- подальший аналіз комісією результатів перевірки курсової роботи на наявність ознак плагіату і власне роботи підтвердив відсутність ознак плагіату, і що відсоток достовірності курсової роботи бакалавра – не менше **60 %**.

Спеціальна комісія кафедри **не рекомендує** студента до захисту курсової роботи, якщо:

- рівень оригінальності цієї роботи становить **менше за 60 %**,
або
- подальший аналіз комісією **результатів** перевірки курсової роботи на наявність ознак плагіату і власне курсової роботи підтвердив наявність ознак плагіату (у роботі використані запозичення із неоцифрованих джерел; наявні переклади іншомовних текстів без належних покликань на джерела або інші форми академічного плагіату), або що відсоток достовірності курсової роботи становить менше за **60 %**.

У разі, якщо за результатами роботи спеціальної комісії кафедра **не рекомендує** студента до захисту курсової роботи, то не пізніше наступного робочого дня після відповідного засідання кафедри науковий керівник курсової роботи повідомляє про це студентів, а завідувач кафедри інформує письмово декана факультету про факт порушення академічної доброчесності. На підставі рішення кафедри декан факультету подає ректорові письмове подання про **відрахування такого здобувача вищої освіти з Університету за невиконання індивідуального навчального плану**.

3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВИХ РОБІТ

Вимоги до підготовки, написання курсової роботи

Обсяг курсової роботи

Обсяг курсової роботи – 25–30 сторінок набраного на комп'ютері тексту; курсова робота має мати чітку структуру з виділенням окремих частин роботи, абзаців, нумерацією сторінок, правильним оформленням покликань, виносок,

цитат, резюме, висновків і списку використаної сучасної літератури (25 джерел переважно останніх років).

Обов'язковими компонентами курсової роботи мають бути: визначення актуальності дослідницького завдання та напрацювання навчально-методичних матеріалів.

Курсова робота має бути зброшурованою, акуратно й грамотно оформленою.

Студенти мають право обирати тему курсової роботи з переліку тем, визначених кафедрою, або запропонувати власну тему з обґрунтуванням її актуальності.

Структура курсової роботи

1. Титульна сторінка (Див. Додаток 1).

Титульна сторінка містить найменування міністерства, якому підпорядкований заклад освіти (Міністерство освіти і науки України); назву закладу вищої освіти (Київський національний лінгвістичний університет); назву кафедри, де виконана робота (кафедра української філології); повну назву теми курсової роботи; шифр групи, назву факультету (філологічний факультет освітніх технологій); зазначення форми здобуття освіти (денна форма здобуття освіти); зазначення рівня вищої освіти (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти); шифр та назву спеціальності (014 Середня освіта); шифр та назву спеціалізації (014.01 Українська мова і література); назву освітньої програми (Українська мова і література, англійська мова, зарубіжна література); прізвище, ім'я, по батькові автора/авторки курсової роботи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника, місто і рік виконання роботи.

Назву роботи слід подавати **ВЕЛИКИМИ ЖИРНИМИ** літерами. Якщо в назві міститься інформація про матеріал дослідження, її оформляють у круглих дужках маленькими жирними літерами, напр.:

ГУРТКОВА РОБОТА З МОВИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

(на прикладі вивчення фразеології)

2. План роботи (заголовок подається словом «**ЗМІСТ**», див. Додаток 2).

3. **ВСТУП** (у ньому студент обґрунтовує *актуальність* теми, її значення для розвитку методики навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти, а також ступінь опрацювання в науці; окреслює *об'єкт, предмет, мету, завдання, матеріал та методи дослідження, наукову новизну, теоретичну та практичну цінність результатів*).

4. Безпосередній опис дослідження і його результатів становить **основну частину** роботи. Вона зазвичай складається з двох (або більше) розділів. Кількість розділів залежить від фактичного матеріалу, опрацьованого та систематизованого автором, особливостей його аналізу. Розділи потрібно розташовувати в логічній послідовності. Вони мають бути підпорядковані поетапному розкриттю теми.

Кожний розділ починається з **нової сторінки і має свою назву**.

5. **ВИСНОВКИ** – це підсумок усього дослідження. Вони містять основні узагальнення, результати виконаної роботи. Висновки мають містити результати поставлених у Вступі завдань.

Загальним висновкам логічно мають передувати проміжні висновки до кожного розділу роботи. У загальних висновках нічого нового порівняно з текстом попередніх розділів не повинно бути. Не допустимі покликання на авторів і цитування.

6. **РЕЗЮМЕ**

7. **RESUME**

8. **СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (бібліографія)**. На більшість наукових джерел, представлених у бібліографії, мають бути покликання в тексті курсової роботи.

9. **ДОДАТКИ** (за потреби).

Головна вимога до студентів, які працюють над курсовими роботами, є самостійне і творче їх виконання. Робота не може бути позитивно оціненою, якщо вона складається виключно з цитат, запозичених із статей, монографій, підручників та з мережі Internet.

Курсова робота не має містити ознак академічного плагіату або компіляції.

Академічним плагіатом вважається:

- дослівне відтворення тексту, зокрема шляхом перекладу з книг, статей, інтернет-ресурсів чи інших джерел без належного оформлення цитування;
- подання як власних робіт (рефератів, контрольних робіт, модульних робіт, курсових робіт, кваліфікаційних робіт тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;
- парафраза – переказ своїми словами тексту іншого автора, суть якого полягає в заміні слів і знаків, без покликання на джерело;
- компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання з різних джерел без унесення в нього змін і покликань на авторів;
- унесення незначних правок у скопійований матеріал (переперформулювання речень, заміна порядку слів у них тощо) без належного цитування.

Згідно з Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти), ухваленого вченою радою КНЛУ 29 вересня 2022 р., усі курсові роботи обов'язково перевіряють на дотримання вимог академічної доброчесності. Рівень оригінальності курсових робіт, який необхідний для допуску цих робіт до захисту, становить не менше 60 %.

У визначені кафедрою української філології терміни студенти подають своєму науковому керівникові остаточний текст курсової роботи в паперовому та електронному вигляді. Паперовий та електронний варіанти курсової роботи здобувач / здобувачка вищої освіти засвідчує підписом в установленому порядку.

З метою уникнення порушень академічної доброчесності при підготовці студентами курсових робіт власне здобувачі вищої освіти і їхні наукові керівники протягом усього періоду написання цих робіт мають перевіряти курсові роботи на академічний плагіат за допомогою, зокрема, безкоштовних програм чи Інтернет-сервісів.

За місяць до захисту курсових робіт (згідно із розкладом залікової сесії на факультеті) здобувач вищої освіти подає на кафедру української філології повний електронний варіант курсової роботи та її паперовий відповідник. До курсової роботи додається заява студента про допуск курсової роботи до захисту (Додаток 5). У разі неподання одного з цих трьох документів в установлені кафедрою терміни студент рішенням кафедри не допускається до

захисту курсової роботи. Рішення про подальше навчання такого студента ухвалює деканат факультету і ректорат в установленому порядку.

У разі своєчасного (у терміни, визначені кафедрою і деканатом) подання студентом усього зазначеного вище пакета документів кафедра української філології проводить перевірку курсової роботи на академічний плагіат. Перевірку здійснює спеціальна комісія кафедри, склад якої затверджується рішенням кафедри, за допомогою інформаційної системи Unichesk. Кожна курсова робота перевіряється лише один раз.

Результатом перевірки кафедрою кожної курсової роботи на академічний плагіат є згенерований комп'ютерним програмним засобом звіт про оригінальність цієї роботи.

Звіт має містити інформацію, яка дає змогу ідентифікувати роботу (тему, ПІБ автора, наукового керівника роботи та / або особи (осіб), яка (які) здійснювала (здійснювали) перевірку файлу тощо) і встановити відсоток оригінальності тексту. Повний текст звіту в електронному вигляді зберігається на кафедрі три календарні роки.

Спеціальна комісія кафедри на підставі звіту про результати перевірки курсової роботи на оригінальність тексту в мережі Інтернет, а також фахового аналізу **результатів** перевірки курсової роботи на наявність ознак плагіату і **власне** курсової роботи приймає **остаточне** рішення щодо наявності чи відсутності плагіату, готує і подає на затвердження кафедри Довідку про допуск / недопуск здобувача вищої освіти до захисту курсової роботи. Довідка подається не пізніше ніж за три тижні до захисту студентами відповідної академічної групи курсових робіт.

Спеціальна комісія кафедри **рекомендує** допустити студента до захисту курсової роботи, **якщо**:

- рівень оригінальності цієї роботи становить **не менше 60 %**,
- подальший аналіз комісією **результатів** перевірки курсової роботи на наявність ознак плагіату і **власне** курсової роботи підтвердив відсутність ознак плагіату і що відсоток достовірності курсової роботи становить **не менше 60 %**.

Спеціальна комісія кафедри **не рекомендує** студента до захисту курсової роботи, **якщо**:

- рівень оригінальності цієї роботи становить **менше 60 %**
або

- подальший аналіз комісією **результатів** перевірки курсової роботи на наявність ознак плагіату і **власне** курсової роботи підтвердив наявність ознак плагіату (*у роботі використані запозичення із неоцифрованих джерел; наявні переклади іншомовних текстів без належних посилань на джерела або інші форми академічного плагіату*) або якщо відсоток достовірності курсової роботи становить **менше 60 %**.

У разі, якщо за результатами роботи спеціальної комісії кафедра не рекомендує студента до захисту курсової роботи, то не пізніше наступного робочого дня після відповідного засідання кафедри науковий керівник курсової роботи повідомляє про це студента, а завідувач кафедри інформує в **письмовому** вигляді про факт порушення академічної доброчесності декана факультету.

Здобувач вищої освіти, щодо якого ухвалено рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності, має право протягом трьох календарних днів з дня встановлення факту порушення оскаржити його в Апеляційній комісії факультету. Якщо закінчення строку апеляційного оскарження припадає на неробочий день, останнім днем строку вважається перший після цього робочий день. Після зазначеного терміну апеляційні скарги не приймаються. Апеляційна скарга в письмовій формі подається особисто деканові факультету або особі, яка офіційно його / її заміщає.

В апеляційній скарзі має бути зазначено рішення, що оскаржується, у чому полягає неправомірність рішення та обґрунтування заперечень, викладених в апеляційній заяві.

Апеляційну скаргу підписує особа, яка її подає, або представник такої особи. До апеляційної скарги, поданої представником, має бути додана довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника.

Отже, до захисту курсової роботи в комісії, що призначена кафедрою української філології, допускається курсова робота, що має повний паперовий (якщо захист відбувається в режимі *офлайн*), повний електронний варіант, відгук наукового керівника, звіт спеціальної комісії кафедри про результати перевірки курсової роботи на академічний плагіат (рівень оригінальності не менше 60%).

4. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи передбачає такі етапи:

- вибір теми курсової роботи та її затвердження;
- добір та аналіз літературних та інших джерел інформації;

- складання плану курсової роботи;
- написання курсової роботи;
- оформлення;
- захист курсової роботи.

Вибір теми курсової роботи та її затвердження

Вибір теми курсової роботи здійснюється на основі орієнтовної тематики, запропонованою кафедрою української філології. Список тем щорічно переглядається, уточнюється та затверджується на засіданні кафедри. Обрана тема має бути затверджена науковим керівником. Зміна теми після її затвердження дозволяється лише як виняток.

Студенти мають право самостійно запропонувати тему курсової роботи, що відповідає їхнім науковим інтересам, та обов'язково узгодити її з науковим керівником. Не допускається написання курсової роботи з однієї й тієї самої теми двома студентами однієї групи.

Добір та аналіз літературних та інших джерел інформації

Написання курсової роботи починається зі збору та опрацювання літературних (наукова, навчальна література, законодавчі документи, публікації періодичних видань тощо) та інформаційних джерел за темою дослідження. Бажано використовувати новітні джерела інформації (за останні 5 років), особливо це стосується законодавчої, нормативно-правової бази. Наприклад, звертання до новітніх редакцій законів України у сфері освіти, державних стандартів для базової і старшої профільної школи, інструктивно-методичних рекомендацій щодо викладання української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти тощо.

Виконуючи курсову роботу, необхідно спиратися на державні та міжнародні нормативно-правові документи у галузі освіти, використовувати дані матеріалів періодичних видань, як українських, так і зарубіжних, офіційні документи та аналітичні матеріали, а також дані міжнародної статистики, які розміщено на офіційних сайтах у мережі Інтернет.

Добір літератури здійснюється в такий спосіб:

1. Найбільш важливі праці рекомендує науковий керівник.
2. Студент вивчає спеціальну мовознавчу, лінгводидактичну, літературознавчу літературу, куди входять посібники, монографії, статті у фахових виданнях, у яких питання з теми висвітлено в теоретичному плані.

3. Студент опрацьовує додаткову літературу, що не стосується прямо обраної теми: переглядає каталоги в бібліотеці, складає список монографій, статей.

4. Студент укладає список самостійно опрацьованих джерел, або тих, на які покликаються автори посібників, підручників і статей.

5. У разі потреби студент може звертатися до довідників, посібників, словників, енциклопедій тощо (Пентилюк М. І., Олексенко В. П., Гайдаєнко І. В. & Окуневич Т. Г., 2020, с. 27–28).

Опрацьована література та інформаційні джерела відображаються у бібліографічному списку, який має налічувати не менше 25 друкованих джерел, а також покликання на електронні інформаційні ресурси.

Список використаної літератури подають за алфавітом без нумерації джерел (спочатку українськомовні, потім – іноземні видання) відповідно до Нових правил оформлення публікацій, за АРА-стилем. **Напр.:**

Автореферат дисертації

Гричаник, Н. І. (2020). *Методика навчання майбутніх учителів зарубіжної літератури шкільного аналізу епічних творів* [Автореф. дис. канд. пед. наук, Київський університет імені Бориса Грінченка].

Дисертація

Гричаник, Н. І. (2020). *Методика навчання майбутніх учителів зарубіжної літератури шкільного аналізу епічних творів* [Дис. канд. пед. наук, Київський університет імені Бориса Грінченка].

Книга, підручник, посібник

Грищенко, А. П., Мацько, Л. І., Плющ, М. Я., Тоцька, Н. І., & Уздиган, І. М. (1997). *Сучасна українська літературна мова. Підручник*. Вища школа.

Башманівська, Л. А. & Білоус, Н. М. (2013). *Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник*. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

Розділ з книги

Грищенко, А. П. (1997). Фразеологія. *Сучасна українська літературна мова. Підручник* (226-252). Вища школа.

Стаття

Баган, М., Навальна, М., & Істоміна, А. (2022). Індивідуальні вербальні коди спонтанної емоційної психорегуляції сучасної української молоді. *PSYCHOLINGUISTICS*, 31(2), 6-32.

<https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1286>

Голуб, Н. Б. (2015). Підходи до навчання української мови в основній школі. *Українська мова і література в школі*, 3(155), 2–10.

Горошкіна, О. М. & Голуб, Н. Б. (2021) Сторітелінг на уроках української мови. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 4(47), 97–103.

Заскалета, В. П. (2014). Брейн-ринг як одна з нетрадиційних форм навчання української мови (з досвіду викладання). *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. Філологія. Педагогіка. Психологія*, 29, 222–228.

Якщо покликання на електронний ресурс займає більше ніж 1 рядок, його треба скоротити за допомогою відповідного сервісу, наприклад такого <http://surl.li/lkfev>

Складання плану курсової роботи

У результаті самостійного вивчення літературних та інших інформаційних джерел студент під керівництвом наукового керівника має скласти план курсової роботи, що розкриває її тему, та розпочати її написання. План курсової роботи можна коригувати в процесі написання праці. Зазвичай план має вступ, два розділи, які містять два – три підрозділи, висновки, резюме українською та виучуваною іноземною мовою, список використаних джерел і додатків (за необхідності).

Формулюючи назви розділів і підрозділів курсової роботи, необхідно дотримуватися таких вимог:

- Назва жодної з частин курсової роботи не може повністю збігатися із загальною її темою.
- Назви підрозділів не повинні збігатися з назвами розділів.
- Назви розділів роботи мають відбивати суть їхнього змісту, бути сформульованими коротко, чітко і зрозуміло.
- Назви суміжних розділів / підрозділів мають бути логічно взаємопов'язаними.
- Назви суміжних розділів мають бути продуманими та сформульованими в єдиному стилі викладу.

Написання курсової роботи

Виконання курсової роботи вимагає від студента творчого підходу та аналітичних здібностей. Виконуючи дослідження, студент набуває навички й уміння, необхідні для успішної підготовки майбутньої випускної кваліфікаційної роботи, що є частиною підсумкової атестації здобувачів вищої освіти ступеня Магістр.

При розкритті теми курсової роботи необхідно дотримуватися логічної послідовності, обов'язково оформляти покликання на цитований фактологічний матеріал. Не допускається цитування матеріалу без аналізу інформації. За

наявності різних поглядів на одну й ту саму проблему необхідно критично прокоментувати їх та аргументувати власне ставлення до них. Робота має розкрити зміст актуальної проблеми, містити її аналіз і висновки з критичною оцінкою використаних джерел.

Курсова робота має структуру, що є обов'язковою для будь-якого виду наукових робіт, а саме: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідності).

ВСТУП – початковий етап роботи. У Вступі має бути схарактеризований науковий апарат дослідження, подана загальна характеристика курсової роботи в рекомендованій далі послідовності. Структурними одиницями наукового апарату дослідження є визначення його актуальності, об'єкта, предмета, мети, завдань, методів,

Актуальність теми курсової роботи – обґрунтування важливості обраної теми в галузі методики навчання української мови і літератури, розкриття перспективності теоретичних досліджень і практичного втілення набутих знань у практику викладання української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти, постановка проблеми.

Обов'язковим елементом у характеристиці актуальності дослідження є з'ясування ступеня розробленості теми в науковій літературі. Необхідно навести короткий перелік науковців, вітчизняних і зарубіжних, наукові праці яких присвячені досліджуваній тематиці. Роботи згаданих науковців мають бути представлені в списку використаних джерел, а в зазначеній частині ВСТУПУ вказуються покликання на них.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що вивчається, що породжує проблемну ситуацію. Зазвичай, назва об'єкта дослідницької роботи міститься у відповіді на запитання: що саме розглядається?

Предмет дослідження – окремі сторони, складники, властивості, особливості об'єкта, які мають бути досліджені в роботі, не виходячи за межі досліджуваного об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка стає предметом дослідження. Саме на неї спрямована основна увага автора, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи.

Мета та завдання курсової роботи. Мета курсової роботи – це визначення кінцевого результату дослідження, що передбачає розв'язання означеної проблеми. Мета курсової роботи має відповідати її темі та визначати наскрізну її ідею, містити як теоретичний, так і практичний складники. Для формулювання мети бажано використовувати такі дієслова:

- дослідити (що?)...
- проаналізувати (що?)....
- здійснити аналіз (чого?)....
- розкрити (що?)...
- дати характеристику (чого?)...
- мета дослідження полягає у

Не варто формулювати мету як "дослідження...", "вивчення...", тому що ці лексеми вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Поставленої мети можна досягти, розв'язавши певні завдання. *Завдання курсової роботи* – це певні етапи досягнення поставленої мети. Вони конкретизують мету дослідження, зумовлюють етапи та розкривають зміст роботи. Відповідно до розділів курсової роботи варто сформулювати 4 – 5 завдань, які визначатимуть основний зміст підрозділів. Завдання курсової роботи рекомендують подати у вигляді списку, використовуючи такі дієслова:

- опрацювати наукову літературу, присвячену (чому?);
- схарактеризувати (що?);
- виявити (що?);
- з'ясувати (що?);
- визначити (що?);
- зробити аналіз (чого?) та ін.

Методи дослідження. У вступі подають перелік використаних методів дослідження (загальнонаукових, конкретнонаукових і спеціальних) із конкретизацією того, яким саме чином вказані методи використано у курсовій роботі, які результати отримано завдяки застосуванню зазначених методів.

Інформаційна основа дослідження. Це вихідні матеріали (літературні джерела та джерела статистичних даних (конкретизувати, які саме), нормативно-правові документи, аналітичні матеріали, звіти, плани, програми тощо закладів загальної середньої освіти), а також інформаційні технології, які були використані під час написання курсової роботи.

Наукова новизна курсової роботи полягає передусім в уточненні певних понять, поглибленні, наприклад, знань про специфіку навчання учнів певної теми в умовах онлайн-навчання.

Практичну цінність роботи можна сформулювати так: "Результати дослідження можуть бути використані під час навчання учнів теми ..." та на факультативах з української мови.

Апробація результатів курсової роботи. За наявності оприлюднення результатів курсової роботи автор подає інформацію про наукові та науково-

практичні конференції, у яких брав участь, а також зазначає наявність виступів, публікацій у збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій тощо.

Обсяг і структура курсової роботи. Слід зазначити, з яких частин складається курсова робота, кількість її сторінок, зокрема основного тексту (без списку використаної літератури і додатків) і кількість літературних та інформаційних джерел, використаних у роботі.

Обсяг ВСТУПУ зазвичай становить 2 – 3 сторінки.

В основній частині курсової роботи студент розкриває власне її зміст. **ОСНОВНА ЧАСТИНА** містить, як правило, 2 розділи, кожен із розділів – 2 – 3 підрозділи.

Кількість розділів залежить від теми роботи, матеріалу, опрацьованого автором, особливостей його аналізу. Розділи розташовують у логічній послідовності. Вони мають бути підпорядковані поетапному розкриттю теми. Кожний розділ починається з **нової сторінки і має свою назву**.

Способи викладу основної частини можуть бути різними: міркування, розповідь, опис. Окрім того, інколи один розділ можна викласти у формі міркування, другий – у формі розповіді чи опису тощо. Форма викладу зумовлена темою і фактичним матеріалом роботи (Пентилюк М. І., Олексенко В. П., Гайдаєнко І. В. & Окунович Т. Г., 2020, с. 33).

Курсова робота з методики навчання мови чи літератури, присвячена навчанню учнів певної теми / явища, потребує опрацювання теоретичних засад вивчення відповідної теми / явища в літературі – мовознавчій чи літературознавчій. Результат цих студій подають у першому розділі роботи.

У другому розділі роботи міститься матеріал про особливості (традиції, новаторство) викладання відповідної теми / явища з мови або літератури. У разі потреби виокремлюють підрозділ, у якому висвітлюють питання про форми навчання учнів закладів загальної середньої освіти – наприклад, очне / дистанційне (онлайн); симетричний / асиметричний режим навчання або змішане навчання (комбіноване). В інших підрозділах зазначають методи і прийоми навчання явища, обраного студентом для написання курсової роботи; пропонують систему вправ і завдань із вивчення обраної теми, явища, розділу мови чи літератури в закладі загальної середньої освіти. У разі потреби в останньому підрозділі цього розділу можна приділити увагу місцю певної теми в системі ЗНО / НМТ, аналізуючи відповідні завдання (їх наявність / відсутність, формулювання, рівень складності, частоту) та даючи рекомендації щодо підготовки до виконання таких завдань.

Третій розділ курсової роботи може бути факультативним (необов'язковим). У ньому в разі потреби пропонують опис вивчення певної теми з мови або

літератури в позакласній (гуртковій) роботі; застосування розглянутого явища в практичних навчальних ситуаціях у закладах загальної середньої освіти; наведення статистичних вимірів під час проведення опитування учнів / учителів / батьків щодо предмета дослідження тощо.

Обсяг основної частини роботи залежить від особливості теми, стилю автора, але не має бути більшим за 20–25 сторінок. Кожен розділ курсової роботи має завершуватися короткими висновками-узагальненнями.

Загальні **ВИСНОВКИ** курсової роботи мають у тезовій формі визначати основні результати дослідження відповідно до його структури та мети, розкривати сутність виконання усіх завдань, заявлених у ВСТУПІ. У висновках не допускаються загальні положення, опис здійсненої роботи, а також тези, що не відповідають змісту роботи.

Потрібно пам'ятати, що нічого нового порівняно з текстом попередніх розділів у висновках не повинно бути. Не припустимі покликання на авторів і цитування.

Загальні висновки не повинні дублювати висновки до розділів. Вони не мають бути надто короткими, рекомендований їх обсяг 2 сторінки.

У роботі не має бути граматичних і стилістичних помилок. Необхідно дотримуватись правил цитування, оформлення покликань, списку використаної літератури та інших джерел. Виконання цієї вимоги виховує в студента культуру оформлення наукової праці.

Неприпустиме механічне переписування матеріалу з підручників, статей періодичних видань тощо. Студент має самостійно формулювати власні думки відповідно до теми і завдань дослідження.

Складником курсової роботи є також **РЕЗЮМЕ**, які подаються українською та однією зі світових іноземних мов. Зразок Резюме подано в Додатку 3.

Резюме (від франц. *resume*) – це короткий висновок з основними положеннями роботи, стисла характеристика її змісту. У ньому зосереджена увага на найсуттєвішому: викладається мета роботи, зміст кожного її розділу.

Обов'язковим складником резюме є також ключові для виконання роботи слова. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів (загальною кількістю не менше 3 і не більше 8) має відбивати поза контекстом основний зміст наукової праці. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують у рядок через кому.

За потреби після Списку використаної літератури подають **Список джерел фактичного матеріалу** (художні твори, словники, публіцистичні та

ін. тексти, які використав автор для добору фактичного матеріалу), який оформляють за аналогією до Списку використаної літератури.

ДОДАТКИ за необхідності доповнюють основний зміст курсової роботи. Додатки розміщують після списку використаної літератури. У них наводиться допоміжний матеріал: таблиці, анкети, інструкції, ілюстрації, документи та інше.

Мета укладання додатків – уникнути зайвого навантаження основного тексту роботи, особливо великими матеріалами, що ілюструють зміст дослідження, таблицями, документами тощо.

Додаткові вимоги до оформлення **СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ** наведено у Додатку 4.

5. ТЕХНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги

Роботу виконують машинописним способом на комп'ютері. Текст оформляється в текстовому редакторі Word (стандарт: папір формату А4, шрифт набору Times New Roman, кегль 14 pt, міжрядковий інтервал – 1.5, поля: ліве – 30-35 мм, праве – 10-15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм. Сторінки з нумерацією.

Параметри абзацу: перший рядок – відступ 1,25 мм. Текст набирається без переносів, на всю ширину сторінки. При наборі тексту потрібно розрізняти символи дефісу (-) і тире (–). Лапки застосовують в українському реєстрі такі: «».

Обсяг курсової роботи має становити 25-30 сторінок, разом із титульною сторінкою, списком літератури й анотацією (англійською мовою).

Заголовки структурних елементів і розділів курсової роботи слід друкувати з абзацного відступу великими літерами напівжирним шрифтом, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Заголовки підрозділів і пунктів слід починати під пунктами розділів, друкувати маленькими літерами, крім першої великої, напівжирним шрифтом, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Відстань між назвами розділу та підрозділу, між підрозділом і текстом становить 1 абзацний відступ (близько 15 мм), тобто між назвою розділу та початком тексту пропускається один міжрядковий інтервал.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу і пункту в нижній частині сторінки, якщо після неї немає тексту або розміщено тільки один рядок тексту.

Нумерація сторінок

Сторінки курсової роботи нумеруються арабськими цифрами за наскрізною нумерацією впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш входить до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на ньому не проставляють. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, входять до загальної нумерації сторінок роботи.

Нумерація розділів і підрозділів

Розділи, підрозділи і пункти курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Такі структурні частини роботи, як ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, РЕЗЮМЕ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ та ДОДАТКИ не мають порядкового номера.

Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ. Далі в тому самому рядку через крапку друкують назву розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. У кінці номера підрозділу має стояти крапка, до прикладу: «1.2.» (другий підрозділ першого розділу). Потім у тому самому рядку друкується заголовок підрозділу. Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту крапку не ставлять, до прикладу: 1.2.1, 1.2.2 і т. д.

Кожний розділ має починатися з нової сторінки. Текст підрозділів і пунктів продовжується на тій самій сторінці, де завершився текст попереднього підрозділу або пункту, відділяючись від нього одним порожнім рядком.

Ілюстрації

Ілюстрації (рисунок, схеми, діаграми) слід розміщувати у курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Рисунок слід розміщувати таким чином, щоб їх можна було розглядати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. На всі ілюстрації мають бути зроблені покликання у тексті курсової роботи. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують по центру під ілюстрацією. Ілюстрацію позначають словами «Рис. _____» або «Мал. _____», які разом із назвою розміщують під ілюстрацією.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами наскрізною порядковою нумерацією у межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках, до прикладу: Рис. 2.3, де 2 – номер розділу, а 3 – порядковий номер рисунка в межах другого розділу. Між номером ілюстрації та її назвою ставиться крапка.

Неприпустиме використання запозичених готових схем, рисунків (малюнків), діаграм, таблиць тощо, оскільки вони виконані, як правило, без урахування стандартів оформлення або мають низьку якість зображення. Якщо схема, малюнок, таблиця тощо є запозиченими, необхідно обов'язково зазначати джерело запозичення. Таблиці, рисунки, схеми, що займають понад 2/3 аркуша, потрібно виносити в додатки. Не допускається залишати більше 1/2 аркуша без тексту.

Таблиці

Часто певний матеріал курсової роботи узагальнюють у вигляді таблиці, зокрема й цифровий. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути покликання в тексті курсової роботи. Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами наскрізною порядковою нумерацією у межах розділу. За винятком таблиць, що подані в додатках.

Таблиці повинні мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею по центру. Назва має бути стислою і розкривати зміст таблиці. Крапка в кінці не ставиться.

Слово Таблиця вказують один раз праворуч над таблицею. Якщо текст таблиці переносять на наступну сторінку, то над другою та іншими частинами пишуть: «Продовження Таблиці ___» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, до прикладу: Таблиця 2.3 (третя таблиця другого розділу). Крапку в кінці не ставлять.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком.

При перенесенні таблиці на іншу сторінку всі стовпчики необхідно пронумерувати, а на наступній сторінці повторити тільки рядок із їх номерами без заголовків.

Переліки

Переліки (за потреби) можуть бути наведені всередині підрозділів. Перед переліком ставлять двокрапку, а перед кожною позицією переліку слід ставити відповідний номер або малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи, – дефіс (перший рівень деталізації). Переліки першого і другого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

Додатки

Додатки слід оформляти як продовження курсової роботи на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи покликань на них у тексті роботи.

Кожний додаток має починатися з нової сторінки. Додаток має мати заголовок, надрукований зверху малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки напівжирним шрифтом. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої напівжирним шрифтом має бути надруковане слово «Додаток 1». Додатки слід позначати послідовною нумерацією.

Додатки повинні мати спільну з попередніми частинами роботи наскрізну нумерацію сторінок.

6. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Курсову роботу студент/студентка подає науковому керівникові у зброшурованому друкованому та електронному вигляді у визначені кафедрою української філології строки.

До курсової роботи кожний студент додає звіт про результати перевірки курсової роботи на академічний плагіат, який засвідчується підписом студента, а науковий керівник – відгук.

У разі своєчасного (у терміни, визначені кафедрою) подання студентом зазначеного вище пакету документів, наявності у звіті про результати перевірки курсової роботи необхідного рівня оригінальності – не менше 60 %, така робота перевіряється комісією кафедри на дотримання вимог академічної доброчесності програмою Unicheck. За результатами перевірки комісія формує відповідну довідку. У разі дотримання вимог Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти; денна і заочна форми здобуття освіти) курсова робота допускається до захисту в комісії, яку призначає кафедра. Після захисту курсові роботи та всі супровідні документи мають зберігатися на кафедрі як документи суворої звітності протягом 3 років.

У разі несвоєчасного (порушення термінів, визначених кафедрою) подання студентом названого вище пакета документів, чи неподання хоча б одного з названих вище документів, чи меншого за допустимий рівень оригінальності курсової роботи, такому здобувачеві виставляється 0 балів (у 100-бальній шкалі) і оцінка «не зараховано» в національній системі за виконання курсової роботи.

Курсова робота не допускається до захисту у випадках, якщо:

- містить плагіат і рівень її оригінальності становить менше 60 %;
- написана на основі застарілих джерел (у списку використаної літератури відсутня нова література (останніх 5 років), не представлено нову законодавчу базу з питання, що розглядається);
- збігається за змістом із курсовою роботою іншого студента;
- не відповідає вимогам щодо оформлення курсових робіт;
- виконана на низькому теоретичному рівні, не містить практичної частини.

Роботу, не допущену до захисту, студент/студентка доопрацьовує відповідно до вимог і зауважень наукового керівника та знову подає її керівникові для повторної перевірки.

До захисту допускається остаточний варіант курсової роботи, оформлений відповідно до чинних вимог, що отримав позитивний відгук наукового керівника.

Захист курсової роботи передбачає стислий виклад студентом основних положень курсової роботи та висновків, а також відповіді на запитання членів комісії. Уміння орієнтуватися та чітко відповідати на запитання є свідченням рівня володіння студента предметом дослідження.

Для успішного захисту курсової роботи студент / студентка має підготувати доповідь тривалістю 5 – 7 хвилин, розрахувати обсяг інформації так, щоб викласти усе необхідне та укластися у відведений час. Доповідь має супроводжуватися **мультимедійною презентацією**.

Рекомендована структура презентації на слайдах така:

- назва курсової роботи, її автор і науковий керівник;
- об'єкт, предмет, мета, завдання, методи, що використані в роботі;
- основні положення кожного розділу дослідження. Бажано на слайді представити ілюстративну частину його, візуалізацію отриманих результатів (таблиці, малюнки, структурно-логічні схеми, діаграми тощо);
- висновки;
- рекомендації.

Рекомендована кількість слайдів – до 10 – 12. Кількість слайдів, однак, звичайно залежить від їх наповненості та інформативності.

Презентація доповіді студента під час захисту курсової роботи має бути чіткою, логічно побудованою, розкривати основний зміст курсової роботи. Не рекомендовано перевантажувати слайди суцільним текстом, натомість текст презентації має бути чітко структурованим, містити узагальнення. Ілюстрації на слайдах мають бути якісними. Не варто в презентацію залучати великі таблиці

та складні схеми. Рекомендований розмір шрифту підписів на слайдах – 24 – 40. Фон слайдів варто добирати пастельних тонів, не використовувати занадто яскраві. Колір тексту на слайдах має бути контрастним відносно фону.

Презентація не має дублювати повний текст доповіді, а має лише доповнювати її.

В умовах дистанційного чи змішаного навчання підготовка та захист курсової роботи відбувається відповідно в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій. Науковий керівник консультує студентів під час конференцій на платформі Microsoft Teams і в особистому електронному листуванні на прохання студентів.

Остаточний варіант курсової роботи та звіт щодо її перевірки на академічний плагіат здобувачі вищої освіти мають відправити на електронну пошту наукового керівника у встановлені кафедрою строки. Комісія кафедри української філології проводить процедуру перевірки курсових робіт на академічний плагіат програмою Unicheck та формує відповідні звіти. У разі наявності оригінальності роботи не менше 60 % курсову роботу рекомендують до захисту.

Згідно з графіком захисту курсових робіт, укладеним деканатом відповідного факультету, студенти приєднуються до відеоконференції на інформаційній платформі Microsoft Teams і в присутності комісії, призначеної кафедрою української філології, та всієї академічної групи / кількох академічних груп по черзі виголошують основні положення та результати дослідження, викладені в курсовій роботі, демонструють мультимедійні презентації та відповідають на запитання членів комісії й однокурсників.

Критерії оцінювання

Основні критерії оцінювання курсової роботи впливають зі сформульованих програмних результатів навчання та відповідних їм вимог. Такими критеріями є:

- глибина проведеного аналізу;
- самостійність, дотримання вимог академічної доброчесності, творчий підхід;
- чітка побудова роботи;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- використання новітнього фактологічного та статистичного матеріалу;
- повнота розв'язання сформульованих завдань;
- доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій;
- грамотність викладення матеріалу;
- якість оформлення курсової роботи.

Захист курсових робіт студентів завершується виставленням членами комісії заліку («зараховано» / «не зараховано») та оцінки в 100-бальній системі ЄКТС. До уваги береться:

- 1) якість виконання курсової роботи – до **70 балів**;
- 2) захист і презентація результатів дослідження (зокрема і в дистанційному режимі) – до **30 балів**.

Критерії оцінювання результатів виконання та захисту курсових робіт

№ з/п	Критерії	Макс. кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	Якість наукового апарату дослідження (актуальність теми дослідження; об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження); науковість, логічність викладу і відповідність темі дослідження	10	- відповідає повністю;	10
			- відповідає, але наявні окремі помилки;	8 – 9
			- неповністю;	7
			- відповідає недостатньо;	6
			- відповідність часткова;	1 – 5
- науковий апарат не визначений.	0			
2.	Критичний аналіз інформаційних і літературних джерел з теми дослідження; достатність обсягу наукових джерел	10	- повний, обґрунтований;	10
			- неповний;	8 – 9
			- недостатньо повний;	7
			- критичний аналіз недостатній;	6
- перелік наукових				

			досліджень з теми поданий без відповідного аналізу; - аналіз відсутній.	1 – 5 0
3.	<p>Повнота, науковий рівень обґрунтування розробок і запропонованих рішень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рівень самостійності роботи; - відповідність змісту роботи її назві, поставленій меті та завданням; - адекватність методики дослідження заявленим завданням; - якість інтерпретації результатів дослідження, аргументованість висновків; <p>наявність власних пропозицій і рекомендацій з предмета дослідження</p>	20	<ul style="list-style-type: none"> - науковий рівень дослідження високий, проведений аналіз якісний, результати роботи аргументовано та обґрунтовано, висновки відповідають поставленим завданням; - науковий рівень дослідження достатньо високий, проведений аналіз базується на новітніх джерелах інформації, проте висновки недостатньо обґрунтовані та недостатньо чітко відповідають поставленим завданням; - науковий рівень дослідження достатній, для проведення аналізу використані новітні джерела інформації, проте відсутній критичний аналіз їх, висновки недостатньо 	18 – 20 16 – 17 15

			<p>обґрунтовані;</p> <ul style="list-style-type: none"> - науковий рівень дослідження задовільний, критичний аналіз предмета дослідження недостатній, висновки недостатньо аргументовані, не прослідковується чіткий зв'язок з поставленими завданнями дослідження; 	13 – 14
			<ul style="list-style-type: none"> - науковий рівень дослідження задовільний, критичний аналіз предмета дослідження майже відсутній, висновки поверхові, не прослідковується чіткий зв'язок з поставленими завданнями дослідження; 	10 – 12
			<ul style="list-style-type: none"> - науковий рівень дослідження низький, критичний аналіз предмета дослідження практично відсутній, висновки містять загальні фрази; - робота не містить ознак наукового дослідження. 	1 – 9

				0
4.	Практична цінність розробок і запропонованих рішень	20	<ul style="list-style-type: none"> - висока практична цінність; - практична цінність достатньо висока; - практична цінність часткова; - окремі елементи мають практичну цінність; - практична цінність недостатньо доведена; - практична цінність не доведена; - немає практичної цінності. 	18 – 20 16 – 17 15 13 – 14 10 – 12 1 – 9 0
5.	Відповідність курсової роботи нормативним документам України, державним стандартам: <ul style="list-style-type: none"> - грамотність, науковий стиль викладу; - відповідність структури, обсягу роботи вимогам, затвердженим кафедрою; - якість оформлення роботи, - якість бібліографічного списку; - культура покликань на використанні джерела і літературу 	10	<ul style="list-style-type: none"> - повна відповідність, висока якість; - недостатньо повна відповідність, достатня якість; - неповна відповідність, недостатня якість; - невідповідність, якість низька, багато мовних помилок; - якість оформлення незадовільна, робота подана з суттєвими порушеннями встановлених термінів; - повна невідповідність роботи заявленим вимогам до оформлення. 	10 8 – 9 7 6 1 – 5 0
6.	Змістовність доповіді, презентації та відповідей на запитання	30	<ul style="list-style-type: none"> - доповідь змістовна, логічно побудована, розкриває основний зміст 	

членів комісії та присутніх під час захисту	курсової роботи, презентація здійснена з використанням мультимедіа, чітка та якісна, відповіді на запитання членів комісії повні та змістовні;	27 – 30
	- доповідь достатньо змістовна, презентація відбиває основні результати роботи, проте підготовлена з окремими зауваженнями, відповіді на запитання повні, послідовні, логічні;	25 – 26
	- доповідь достатньо змістовна, презентація відбиває основні результати роботи, проте підготовлена із зауваженнями, відповіді на запитання недостатньо повні, послідовні, логічні;	23 – 24
	- доповідь недостатньо повна та послідовна, презентація непослідовно розкриває результати дослідження, відповіді на запитання членів комісії недостатньо змістовні;	20 – 22
	- доповідь неповна та недостатньо послідовна, презентація розкриває не всі результати роботи, виконана з деякими суттєвими зауваженнями, відповіді на запитання членів комісії поверхові або відсутні;	18 – 19
- доповідь нелогічно побудована, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії		

			поверхові, або відсутні; - знання з теми дослідження незадовільні, відповіді на запитання членів комісії відсутні.	1 – 17 0
	Разом	100		

Підсумкову оцінку «зараховано» / «не зараховано» та оцінку за шкалою ЄКТС виставляють так:

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за написання та захист курсової роботи	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	Не зараховано

Студент, який отримав оцінку «не зараховано» допускається до повторного захисту курсової роботи згідно з графіком перескладань, укладеним деканатом факультету. Науковий керівник визначає подальшу роботу студента: це може бути доопрацювання курсового дослідження з теми, що розроблялася, або проведення курсового дослідження з нової теми.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Артемчук, Г. І., Курило, В. М., & Кочерган, М. П. (2000). *Методика організації науково-дослідної роботи*. Форум.

Важинський, С. Е., & Щербак, Т. І. (2016). *Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб.* СумДПУ імені А. С.Макаренка.

Габідулліна, А.Р., & Колесніченко, О. Л. (2019). *Методологія сучасних лінгвістичних досліджень: навчальний посібник*. Вид-во Б. І. Маторіна.

Гицан О. А., Кохан Н. В., & Питльована В. П. *Методичні вказівки щодо виконання, оформлення і захисту курсових робіт*.
<http://surl.li/nxxfg>

Леміш, Н. О., & Палеха, Ю. І. (2017). *Основи науково-дослідної роботи*. Вид-во «Ліра».

Медвідь, В. Ю., Данько, Ю. І., & Коблянська, І. І. (2020). *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб.* Суми: СНАУ.
<http://surl.li/eytzg>

Методи лінгвістичних досліджень: навчальний посібник (2019) / МОН України, Уманський держ. пед. ун.-т. імені Павла Тичини / упорядник: Н. А. Цимбал. Умань: Візаві.
<http://surl.li/nxxfw>

Омельчук, С. (2021). *Бути чесним у науці й навчанні: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти*. Херсон.

Соловей, М. І., Спіцин, Є. С., & Кудіна, В. В. (2009). *Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень*. Ленвіт.

Шейко, В. М., & Кушнарєнко, Н. М. (2002). *Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. 2-е вид., перероб. і доп.* Знання-Прес.

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. <http://www.library.edu-ua.net/id/485->

ДОДАТОК 1. ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української філології

Курсова робота

на тему:

«СПОЛУЧНИК ЯК СЛУЖБОВА ЧАСТИНА МОВИ ТА МЕТОДИКА ЙОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ОНЛАЙН-ФОРМАТІ»

студентки групи СОукр 20-19
філологічного факультету освітніх технологій
спеціальності 014 Середня освіта, Українська
мова і література

освітньої програми Українська мова і література,
англійська мова, зарубіжна література

Драчук Галини Василівни

Науковий керівник:

кандидат філологічних наук,

доцент Заскалета В. П.

Кількість балів _____

Національна шкала _____

Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Київ – 2024

ДОДАТОК 2. ЗРАЗОК ЗМІСТУ

ЗМІСТ		
ВСТУП		3
РОЗДІЛ 1.	СПОЛУЧНИК ЯК ЧАСТИНА МОВИ ТА АСПЕКТ НАВЧАННЯ	
	1.1. Сполучник як службова частина мови	5
	1.2. Типологія сполучників	7
	1.3. Вивчення сполучника в школі: аналіз програм та підручників.....	8
	Висновки до розділу 1	10
РОЗДІЛ 2.	ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СПОЛУЧНИКА ЯК ЧАСТИНИ МОВИ В ОНЛАЙНОВОМУ ФОРМАТІ	
	2.1. Онлайнове навчання як одна із сучасних форм навчання мови	11
	2.2. Методи і прийоми навчання сполучника	13
	2.3. Система вправ і завдань із розгляду навчання сполучника в школі	15
	2.4. Сполучник у системі ЗНО / НМТ	18
	Висновки до розділу 2	20
ВИСНОВКИ		21
РЕЗЮМЕ		22
RESUME		23
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ		24
ДОДАТКИ		26

ДОДАТОК 3. ЗРАЗОК РЕЗЮМЕ

РЕЗЮМЕ

У зв'язку зі змінами підходів і вимог до проведення сучасного уроку в закладах загальної середньої освіти, особливо за умови організації освітнього процесу за різними формами (очна (офлайн), дистанційна (онлайн) та змішана) в умовах правового режиму воєнного стану в Україні обрано тему курсової роботи «Методичні підходи до вивчення на уроках української літератури епічних художніх творів».

У **першому розділі** роботи розглянуто особливості методики навчання української літератури як літературознавчої прикладної дисципліни, що спирається на закони розвитку мистецтва, літератури та педагогічного процесу. Обґрунтовано залежність вибору шляху аналізу художнього твору від родо-стильової і жанрової визначеності літературного тексту. Встановлено залежність рівня осмислення учнями особливостей творів різних жанрів, зокрема епічних, від обрання інтерактивних прийомів і форм роботи вчителем, використання сучасних мультимедійних засобів у процесі дистанційного (онлайн) навчання.

У **другому розділі** розкрито методичні підходи до тлумачення на уроках літератури епосу як роду літератури, а також вивчення епічних творів. Визначено роль інтерактивних видів роботи (створення буктрейлерів, інфографіки за певними темами, постерів, пантбуків; написання фанфіків, каліграм тощо) для підвищення успішності аналізу епічних творів на уроках української літератури. Окремо приділена увага застосуванню зазначених видів роботи, різноманітних мультимедійних засобів і універсальних шляхів аналізу епічних творів у старших класах закладів загальної середньої освіти.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, двох таблиць. Обсяг роботи становить 27 сторінок. У списку використаної літератури налічується 27 джерел, зокрема 3 – англійською мовою.

Ключові слова: *методика навчання української літератури, родо-жанрова специфіка художніх творів, епічний твір, інтерактивні форми роботи, мультимедійні засоби, онлайн-навчання.*

RESUME

.....

ВИМОГИ
ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ПОКЛИКАНЬ ТА ЛІТЕРАТУРИ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
ЛІНГВІСТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
(стиль АРА)

Покликання на використану літературу

Бібліографічні **покликання** в тексті беруть у **круглі** дужки. Цитуючи, використовують покликання в тексті роботи щоразу, коли цитують джерело (чи то парафраз, цитата всередині рядка, чи блокова цитата). Внутрішньотекстове покликання містить інформацію про: автора праці (редактора/укладача/назву цитованого джерела, якщо автор відсутній), що цитується, рік видання та сторінковий інтервал (номери сторінок, з яких наводиться цитата). Сторінковий інтервал можна не вказувати, якщо наводять не цитату, а висловлюють якусь ідею чи покликаються на роботу загалом.

Парафраз. Не беруть у лапки. Прізвище(а) автора(ів) може з'явитися: 1) в самому реченні, тоді після нього у круглих дужках зазначається рік видання; 2) в дужках після парафрази разом із роком видання (через кому).

Наприклад: **Кількість підходів до навчання обчислюється кількома десятками (Голуб, 2015). За Голуб (2015), кількість підходів до навчання обчислюється кількома десятками.**

Обидва покликання вказують на те, що інформація, яка міститься в реченні, може бути розміщена у праці Голуб, виданій 2015 року. Більш розгорнута інформація про згадане джерело буде міститися в списку використаних джерел.

Цитата всередині рядка. Таку цитату беруть у лапки. Прізвище(а) автора(ів) може з'явитися: 1) в самому реченні, тоді після нього у круглих дужках зазначається рік видання, а після цитати у круглих дужках зазначається сторінковий інтервал; 2) у дужках після цитати разом із роком видання та сторінковим інтервалом (через кому).

Наприклад: **Баган (2021) з'ясувала, що конотації зоонімів «є важливим засобом емоційно-оцінного вираження мовлення сучасної молоді» (с. 55). Конотації зоонімів «є важливим засобом емоційно-оцінного вираження мовлення сучасної молоді» (Баган, 2021, с. 55).**

Обидва покликання вказують на те, що інформація, подана в реченні, розміщена на сторінці 55 праці 2021 року, автором якої є Баган. Більш

розгорнуту інформацію про згадане джерело можна дізнатися зі списку використаних джерел.

Блокова цитата (складається з понад трьох рядків тексту). Подають у тексті з нового рядка з абзацним відступом для всієї цитати, не беруть у лапки. Міжрядковий інтервал – подвійний. Після тексту цитати ставлять крапку і вказують вихідне джерело в дужках. Наприклад:

Фразеологізмом називається семантично пов'язане сполучення слів, яке, на відміну від подібних до нього за формою синтаксичних структур (словосполучень або речень), не створюється у процесі мовлення відповідно до загальних граматичних і значеннєвих закономірностей поєднання слів, а відтворюється у вигляді фіксованої конструкції з властивим їй лексичним складом і значенням. (Грищенко, 1997, с. 226).

Якщо у внутрішньотекстовому покликанні зазначають назву джерела, тоді всі слова назви мають починатися з великої літери. Курсивом потрібно виділяти назви великих творів (книги), наприклад: (*Українська Мова*, 2009, с. 6). Назви невеликих робіт (частини книги, статті) беруть у лапки, наприклад: («*Сторітелінг на уроках української мови*», 2021, с. 100).

Покликання на роботу кількох авторів (редакторів/укладачів) Внутрішньотекстове покликання на роботу кількох авторів залежить від їх кількості: 2-5 авторів. У внутрішньотекстовому покликанні потрібно назвати прізвища усіх авторів (через кому). Перед останнім автором ставлять знак «&», якщо авторів називають у дужках, або слово «та», якщо автори названі в реченні, а рік видання та сторінковий інтервал у дужках. Наприклад: (Горошкіна & Голуб, 2021) або (Горошкіна & Голуб, 2021, с. 98). Результати дослідження Горошкіної та Голуб (2010) підтверджують ... або Горошкіна та Голуб (2021) стверджують: «Жоден із аргументів не переконує в необхідності називати покращений, модернізований метод розповіді сторітелінгом» (с. 101).

Покликання на роботу під назвою Якщо автора (редактора/укладача) праці великого обсягу (наприклад, книги) встановити неможливо, тоді у внутрішньотекстовому посиланні після парафрази або цитати на місці автора необхідно вказати курсивом два слова назви праці.

Наприклад: Згідно з останніми дослідженнями, українська мова посідає визначене місце серед сучасних мов світу (*Українська Мова*, 2009). Елкінс стверджує, що візуальні дослідження як нова дисципліна можуть бути «занадто легкими» (*Візуальні дослідження*, 2009, с. 63).

Якщо автора (редактора/укладача) праці невеликого обсягу (наприклад, статті, частини книги, веб-сторінки) встановити неможливо, тоді у внутрішньотекстовому посиланні після парафрази або цитати на місці автора необхідно вказати у лапках два слова назви праці.

Наприклад: В українській мові розрізняють 6 голосних фонем («Система голосних фонем», 2009). «Фонетика як система матеріальних засобів мови – це набір звуків, наголосів й інтонацій» («Система голосних фонем», 2009, с. 6).

Покликання на кілька робіт різних авторів (одночасно) Якщо парафраз стосується кількох праць різних авторів, то після парафраза вказують прізвище автора однієї книги і рік видання, ставлять знак «;», а після нього вказують прізвище автора другої книги і рік видання.

Наприклад: Багато науковців ототожнюють метод і прийом навчання (Калита, 2016; Овчаренко, 2018).

Покликання на кілька робіт різних авторів з однаковими прізвищами Якщо два або більше авторів мають однакові прізвища, у внутрішньотекстовому покликанні вказують також перші ініціали (або навіть повне ім'я, якщо різні автори мають однакові ініціали).

При покликаннях на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, додатки зазначають їх номери, до прикладу: «Як зазначено у Розділі 1...», «Дивись 2.1...», «... на Рис. 2.1», «... у таблиці 2.3 ...», «... у Додатку 5 ...».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Список використаної літератури подають в алфавітному порядку спочатку українськомовні, потім – видання іноземними мовами й оформлюють стилем АПА, напр.:

- Вихованець, І. Р. (1987). *Система відмінків української мови*. Наукова думка.
- Баган, М. П. (2017). Експресивність сучасного українськомовного наукового дискурсу: межі можливого. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія*, 20(1), 9–17.
- Стародубцев, А. А., & Стебелев, А. М. (2019). Теоретико-правовий аналіз етичних засад адвокатської діяльності. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*, 7(2), 90–96. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2019-28-11>
- Яременко, Н. В. (2003). *Проза Ю. Яновського, О. Довженка, О. Гончара середини ХХ ст.: інтенсифікація образності засобом повтору*. (Автореф. дис. канд. філол. наук). Дніпропетровськ.
- Foroughi, H., Djavari, M.-H., Heidari, S. (2013). L'errance narrative chez Alain Robbe-Grillet. Le cas d'étude : Dans le labyrinthe. *Recherches en Langue et Littérature Françaises: Revue de la Faculté des Lettres*, 7(11), 1–16.
- Kyiv Dictionary. (2020, 10 березня). «Міккі Маус» чи «Мікі Маус»? <http://surl.li/nxwzo>

Якщо в бібліографічному описі зазначено кілька робіт того самого автора, редактора або упорядника, тоді записи розташовуються в хронологічному порядку за роками видання в порядку зростання.

Кожен бібліографічний опис джерела починається з нового рядка з вирівнюванням у шир без відступів. **Якщо бібліографічний опис джерела займає кілька рядків, тоді перший рядок опису вирівнюється по ширині без відступів, а наступні рядки – з відступом у 1,25 см.** Наприклад:

Стародубцев, А. А., & Стебелев, А. М. (2019). Теоретико-правовий аналіз етичних засад адвокатської діяльності. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право», 7(2), 90–96.* <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2019-28-11>

Інтервал між рядками списку використаних джерел **подвійний**.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ (художні твори, словники, засоби масової комунікації, інтернет-ресурси, які використав автор для добору фактичного матеріалу) теж оформлюють за алфавітом АПА-стилем..

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ студент подає, якщо робить покликання на якісь словники. Лексикографічні джерела потрібно паспортизувати стилем АПА, напр.:

Літинський, В. В. (Ред.). (2001). *Геодезичний енциклопедичний словник*. Євросвіт.

СУМ – *Словник української мови в 11 томах*. Взято з <http://sum.in.ua>

ДОДАТКИ (словнички, схеми, таблиці, діаграми, малюнки тощо) повинні мати назви і розпочинатися з нової сторінки.

ДОДАТОК 5.

ЗРАЗОК ЗАЯВИ ПРО ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ

Завідувачу кафедри української філології
(назва кафедри)

(ім'я, прізвище)

(ПІБ студентки/-та)

___ курсу, група _____
філологічного факультету освітніх технологій,
перший (бакалаврський) рівень здобуття вищої
освіти, _____ форма здобуття
освіти
Ел. адреса _____
Контактний телефон _____

З А Я В А

Прошу допустити мене до захисту курсової роботи на тему « _____ ».

Науковий керівник _____ (посада, ПІБ).

Ознайомлений / ознайоmlена з Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) і академічною відповідальністю за порушення академічної доброчесності – відрахуванням з Університету.

Даю дозвіл на перевірку моєї курсової роботи на академічний плагіат. Повідомлений / повідомлена, що я не буду рекомендований / не буду рекомендована до захисту курсової роботи, якщо:

- рівень оригінальності моєї курсової роботи становить **менше 60 %**
або
- подальший аналіз спеціальною комісією кафедри **результатів** перевірки моєї курсової роботи на наявність ознак плагіату і **власне** курсової роботи підтвердив наявність ознак плагіату (*у роботі використані запозичення із неоцифрованих джерел; наявні переклади іношомовних текстів без належних покликань на джерела або інші форми академічного плагіату*) або те, що відсоток достовірності курсової роботи становить **менше 60 %**.

У разі допуску моєї курсової роботи до захисту даю дозвіл на розміщення цієї роботи в репозитарії бібліотеки Університету.

До цієї заяви додаю один примірник курсової роботи в паперовому вигляді і електронний варіант цієї роботи. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

(підпис)

«__» _____ 20__ р.

(ПІБ)